

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра **сучасної та бальної хореографії**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньо-професійної програми
доц. Олена ШАБАЛІНА

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчальної роботи
проф. Інна СТАШЕВСЬКА

“_____” _____ 20__ року
року

“_____” _____ 20__

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
СУЧАСНИЙ ТАНЕЦЬ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 024 Хореографія
Освітня програма **Бальна хореографія**
Компонента за вибором
Мова викладання – українська

Харків, 2020

Силабус навчальної дисципліни «Сучасний танець» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 024 Хореографія освітньої програми Сучасна хореографія – Х. ХДАК, 2020 – 23 с.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри сучасної та бальної хореографії
(протокол №1 від 26.08.2020 р.)

Силабус затверджено
на засіданні групи забезпечення спеціальності 024 Хореографія
(протокол №1 від 27.08.2020 р.)

Силабус склала:
викладач кафедри сучасної та бальної хореографії,
Дробиш Ольга Геннадіївна

Голова групи забезпечення
декан ФХМ, професор

Борис КОЛНОГУЗЕНКО

- Харківська державна академія культури, 2020 рік
- Дробиш О. Г., 2020 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 27,5	галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Загальна кількість годин 825,5	Спеціальність 024 Хореографія освітня програма Сучасна хореографія	Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 7 сем. – 4 г. 7сем. – 2 г. самостійної роботи студента – 2 г.	Ступінь: Бакалавр	Лекції	
		2 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		61,75год.	20 год.
		Індивідуальні заняття	
		4,25- год.	2 год.
		Самостійна робота	
		112 год.	126 год.
		Вид контролю	
		іспит	
7	7		
залік			
-	-		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 68/112

для заочної форми навчання — 24/126

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасний танець» – фахова навчальна дисципліна, яка є компонентом за вибором у підготовці бакалаврів в галузі бального хореографічного мистецтва.

Дисципліна закладає основу виконавської майстерності, формує гармонійно-розвинутий рухомий апарат, що здатен опанувати різноманітні технічні прийоми сучасної хореографії, складні технічні рухи будь якого виду, на пряму, стилю хореографії, а також допомагає розвинути здатність вільно імпровізувати, як в межах певного хореографічного тексту, так і відповідно певного психічного стану танцівника, що сприяє професійному росту майбутніх бакалаврів хореографічного мистецтва.

Мета навчальної дисципліни – підготувати досвідченого всебічно розвинутого виконавця, педагога, хореографа, який опанував різноманітними техніками і стилями сучасної хореографії та має здатність вільного імпровізування.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

- здатність аналізувати процес розвитку сучасного хореографічного мистецтва;
- здатність аналізувати хореографічні твори різних стилів сучасного танцювального мистецтва;
- здатність застосовувати в професійній діяльності методи хореографічної педагогіки, постановочної і репетиторської діяльності;
- здатність синтезувати різні техніки сучасного танцю та генерувати нові ідеї (креативність.) в галузі сучасного хореографічного мистецтва;
- здатність використовувати методи імпровізації в процесі створення хореографічного тексту в режимі онлайн;
- здатність запам'ятати і стилістично вірно відтворити (показати) текст хореографічного твору;
- здатність застосовувати на практиці методик викладання сучасних хореографічних дисциплін.
- здатність класифікувати сучасні тенденції хореографічного мистецтва; розробляти робочі програми та методичні матеріали відповідно до специфіки напрямів та стилів сучасної хореографії.

Програмні результати навчання

- зробити висновки щодо розвитку сучасного хореографічного мистецтва;
- поширювати сучасне хореографічне мистецтво у маси;
- демонструвати знання, набуті у процесі навчання, щодо історії, теорії сучасного танцю.
- виявляти проблеми у процесі опанування та викладання сучасного танцю, причини їх виникнення, розробляти програми їх подолання та запобігання.
- професійно працювати з виконавцями, коригувати їх помилки, мати чіткі художні критерії що до оцінки виконавців, виховувати потребу постійного самовдосконалення у артистів;

- ефективно працювати з сучасними хореографічними тенденціями, володіти понятійним апаратом і термінологією хореографії, професійно використовувати методи репетиційної роботи з хореографічним колективом;
- застосовувати традиційні та новітні методики у процесі викладання сучасного танцю.
- створювати хореографічні твори, користуючись виразними засобами , принципами та техніками основних напрямів сучасного танцю.

Передумови для вивчення:

- Мати специфічні творчі здібності та професійні фізичні дані, виявити відповідну фахову придатність.
- Володіти професійними навичками виконання базових рухів класичного, мати нахил до створення.
- Виявляти обізнаність з термінології і літератури за фахом, а також володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

Критерії оцінювання:

- Виявляти системні теоретичні та практичні знання з дисципліни «Сучасний танець та методика його викладання».
- Проявляти творче мислення і потенціал майбутніх балетмейстерів через освоєння технічних принципів та різні манери виконання сучасної хореографії провідних хореографів зарубіжних країн.
- Вміло застосовувати навички і вміння в освоєнні стилістичних особливостей та виразних засобів сучасного хореографічного мистецтва.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4 курс 7 семестр

РОЗДІЛ 1.

СУЧАСНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ВИД ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

Тема 1. Мета, завдання та методи навчання дисципліни «Сучасний танець та методика його викладання»

Вступ. Визначення та загальна характеристика сучасного танцю як виду хореографічного мистецтва. Мета та завдання курсу «Сучасний танець та методика його викладання». Предмет вивчення. Сфера застосування та специфіка викладання. Місце дисципліни в комплексі фахових дисциплін. Структура курсу, коротка характеристика розділів. Особливості вивчення курсу. Вимоги до рівня освоєння курсу. Форми звітності та контролю виконання практичної та самостійної роботи. Методика самостійної роботи студентів засвоєнні виразних засобів сучасної хореографії. Короткий анотований список літератури, кіно та відеоматеріалів до вивчення дисципліни.

Тема 2. Загальна характеристика сучасного хореографічного мистецтва

Сучасний танець як вид хореографічного мистецтва. Розвиток сучасних напрямів танцю в хореографічному мистецтві ХХІ ст. Роль зарубіжних майстрів танцю в розвитку нових напрямів хореографії. Пошуки нових виражальних можливостей, технічних прийомів і методик викладання сучасного танцю.

Тема 3. Класифікація напрямів сучасної хореографії

Танець як вид мистецтва, танець як соціально-культурний феномен. Характеристика ознак напрямів сучасної хореографії. Хореографічний напрям як сукупність найпоказовіших стильових характеристик. Хореографічний стиль. Використання терміну «техніка».

Тема 4. Загальні вимоги до проведення занять з сучасного танцю

Сучасний танець як фактор професійної підготовки фахівців сучасної хореографії. Форми учбово-педагогічного процесу. Підходи до класифікації уроків з сучасної хореографії. Дидактична мета.

РОЗДІЛ 2.

ОПАНУВАННЯ ЗАГАЛЬНО РОЗВИВАЮЧИХ ВПРАВ СУЧАСНОГО ТАНЦЮ

Тема 5. Термінологія. Основні поняття сучасного танцю

Хореографічна термінологія. Необхідність знання та використання хореографічної термінології в процесі навчання. Основна переваги використання термінів в професійній діяльності. Мовне походження термінів. Використання в сучасному хореографічному мистецтві термінів французькою та англійською мовами. Терміни, що виникли в результаті поєднання різних слів.

Тема 6. Комплекси тренувальних вправ сучасного танцю на середині зали.

Мета та їх різновиди

Мета і завдання комплексу тренувальних вправ в ході вивчення предмету «Сучасний танець та методика його викладання». Місце та тривалість комплексу тренувальних вправ

в структурі уроку сучасного танцю. Функції комплексу тренувальних вправ. Методичні вказівки до виконання тренувальних вправ. Базовий та специфічний комплекси тренувальних вправ. Групи та методи комплексу тренувальних вправ.

Тема 7. Базовий комплекс тренувальних вправ на середині зали, засоби та принципи навчання

Характеристика та види базового комплексу тренувальних вправ. Розвиток основ танцювальної техніки: координація (зовнішня, внутрішня), пластика руху (природна, штучна), грамотність (виконання початкових положень, чіткість, амплітуда; відповідність характеру та стилю), музикальність (ритмічність). Група вправ, пов'язаних з постановкою дихання (освоєння трифазного дихання). Група вправ, пов'язаних з розігрівом ніг (пальці ніг, гомілкові суглоби, колінні суглоби, тазостегнові суглоби). Група вправ, пов'язаних з розтягненням, нахилами та поворотами торсу (поперековий відділ, грудний відділ, шийний відділ). Група вправ, пов'язаних з розтягненням, проворотами, і координаційними рухами рук (плечові суглоби, ліктьові суглоби, кисті рук і пальці).

Тема 8. Тренувальні вправи на розвиток сили та витривалості в системі навчання сучасному танцю

Вправи загальної та спеціальної фізичної підготовки на розвиток сили основних груп м'язів і витривалість. Тренажи для виховання гнучкості в різних відділах тіла. Види, функції і місце вправ стрейтч характеру в тренувальному процесі. Основні методичні рекомендації при занятті стрейтчінгом.

РОЗДІЛ 3.

ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ НА СЕРЕДИНІ ЗАЛИ

Тема 9. Специфічний комплекс тренувальних вправ в системі навчання сучасного танцю.

Мета та принципи його навчання. Комплекс вправ, спрямований на розігрівання базовими

рухами будь якого напрямку або стилю сучасної хореографії. Мета специфічного комплексу тренувальних вправ та місце в структурі уроку. Характеристика та види специфічного комплексу тренувальних вправ.

Тема 10. Тренувальні вправи для розвитку фізичних якостей танцівника

Введення гімнастичних вправ на підлозі в систему хореографічних занять. Вправи для м'язів, що сприяють утворенню міцного «м'язового корсета», який утримує тіло у правильному положенні. Комплекси вправ, які спрямовані на розвиток певних частин опорно-рухової системи та фізичних якостей, танцівника:

- вправи на розвиток виворотності, рухливості й укріплення зв'язок стопи, гомілковостопного суглобу;
- вправи на розвиток виворотності і рухливості колінного і тазостегнового суглобів;

- вправи на розвиток еластичності м'язів стегна;
- вправи на розвиток гнучкості і укріплення м'язів спини;
- вправи на розвиток рухливості плечових суглобів;
- вправи на укріплення м'язів черевного пресу;
- вправи на координацію рухів (моторика, релаксація);
- дихальні вправи;
- вправи для розвитку швидкості;
- вправи для розвитку витривалості.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІV. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назви розділів і тем	Кількість годин денна форма				
	усього	у тому числі			
		л.	пр.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6
4 курс 7 семестр					
Розділ 1.					
Сучасний танець як вид хореографічного мистецтва					
Тема 1. Мета, завдання та методи навчання предмета «Сучасний танець»	1	1			11,2
Тема 2. Загальна характеристика сучасного хореографічного мистецтва	1	1			11,2
Тема 3. Класифікація напрямів сучасної хореографії	7		7		11,2
Тема 4. Загальні вимоги до проведення занять з сучасного танцю	8		7	1	11,2
Разом за розділ 1		2	14	1	33,6
Розділ 2. Опанування загально розвиваючих вправ та термінів сучасного танцю					
Тема 5. Термінологія. Основні поняття сучасного танцю			7		11,2
Тема 6. Комплекси тренувальних вправ сучасного танцю на середині зали. Мета та їх різновиди			7	1	11,2
Тема 7. Базовий комплекс тренувальних вправ на середині зали, засоби та принципи навчання			7		11,2
Тема 8. Тренувальні вправи на розвиток сили та витривалості в системі навчання сучасному танцю			7	1	11,2
Разом за розділом 2			28	2	44,8
Розділ 3.					
Тренувальні вправи на середині залу					
Тема 9. Специфічний комплекс тренувальних вправ в системі навчання сучасного танцю.			7		11,2
Тема 10. Тренувальні вправи для розвитку фізичних якостей танцівника			12,75	1,25	11,2
Разом за розділ 3			19,75	1,25	22,4
Всього за семестр	68	2	61,75	4,25	112
Всього за рік	68	2	61,75	4,25	112

3.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

	ДФН	ЗФН
Тема 1. Комплекси тренувальних вправ сучасного танцю на середині зали. Мета та їх різновиди	2	1
Тема 2. Базовий комплекс тренувальних вправ на середині зали, засоби та принципи навчання	5	2
Тема 3. Тренувальні вправи на розвиток сили та витривалості в системі навчання сучасному танцю	5	1
Тема 4. Опанування основних кроків і рухів типових для сучасного танцю	6	1
Тема 5. Опанування основних технічних принципів типових для сучасного танцю	5	1
Тема 6. Опанування основних кроків, стрибків та рухів типових для сучасного танцю	4	2
Тема 7. Вивчення учбових та танцювальних комбінацій на середині зали	4	2
Тема 8. Вивчення танцювальних етюдів	4	2
Тема 9. Специфічний комплекс тренувальних вправ в системі навчання сучасного популярного танцю . Мета та принципи його навчання	2	1

3. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1		6
Тема 1. Мета, завдання та методи навчання предмета «Сучасний танець»	2	3
Тема 2. Загальна характеристика сучасного хореографічного мистецтва	2	3
Тема 3. Класифікація напрямів сучасної хореографії	1	3
Тема 4. Загальні вимоги до проведення занять з сучасного танцю	2	3
Тема 5. Термінологія. Основні поняття сучасного популярного танцю	2	3
Тема 6. Комплекси тренувальних вправ сучасного танцю на середині зали. Мета та їх різновиди	4	3
Тема 7. Базовий комплекс тренувальних вправ на середині зали, засоби та принципи навчання	6	5
Тема 8. Тренувальні вправи на розвиток сили та витривалості в системі навчання сучасному танцю	2	5
Тема 9. Специфічний комплекс тренувальних вправ в системі навчання сучасного танцю.	5	4
Тема 10. Тренувальні вправи для розвитку фізичних якостей танцівника	5	9

6. Питання до іспиту з дисципліни «Сучасний танець»

для студентів факультету хореографічного мистецтва, що навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр», галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 024 Хореографія, Освітньої програми Бальна хореографія.

VI семестр

1. Айседора Дункан. Розказати її шлях та вплив на розвиток сучасного танцю.

2. Творчість та новизна Луї Фуллер.
3. Школа Рут Сен Дені та Теда Шоуна.
4. Що собою представляє танець модерн. Як він започаткувався та на які техніки з часом розподілився.
5. Постать Марти Грем. Її вклад у танець модерн.
6. Мерс Каннінгем та його творчі надбання.
7. Сучасний танець у Німеччині. Головні постаті. Експресіонізм.
8. Театр танцю Вупперталь та його засновниця Піна Бауш. Внесок Піни Бауш у розвиток сценічного мистецтва.
9. Представники сучасного танцю 1960 х років у США. Театр танцю Дžadсон.
10. Стив Пекстон та контактна імпровізація.
11. Мистецтво перформансу. Головні представники. Зв'язок з мистецтвом танцю.
12. Постать Охада Нахарина та танцювальної компанії Батшева.
13. Мова тіла Гага.
14. Сучасний танець Бельгії. Головні представники.
15. Нідерландський театр танцю.
16. Сучасний танець Нідерландів. Головні представники.
17. Танець постмодерн.
18. Танець контемпорарі.
19. Техніки роботи з тілом. Соматика, Александер, Фельденкрайз, реліз.
20. Сучасний танець України.

4. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Методи навчання

Лекційні, практичні, індивідуальні, самостійна робота.

Форми контролю

- усне та письмове опитування, тестування;
- перевірка конспектів уроків, розгорнутих відповідей;
- контрольні заняття з оцінюванням рівня виконавської майстерності, володіння методикою виконання рухів, перевірка виконання завдань згідно шкали нарахування балів за основними формами навчальної діяльності.

Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття (пара) — 1
- перевірка конспектів уроків – 1-5
- виконання практичного завдання — 5-15 балів
- усне опитування або письмове тестування — 1-6.
- академічний показ – 3-10.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Іспит — від 60 до 90 балів

Розподіл балів, які отримують студенти

4 курс 7 семестр

Розділ 1		Розділ 2						Академічний показ	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10-20		30-50							100
Розділ 3									
T9	T10								
10-30								3-10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Пакет навчально-методичного забезпечення:
робоча програма;
конспект лекцій;
методичні рекомендації до практичних занять;
завдання для самостійної роботи;
словник основних термінів та понять.
2. Відеоматеріали академічних показів та відкритих уроків.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Александрова Н. А. Танец модерн: пособие для начинающих СПб. ; М. ; Краснодар : Лань : Планета музыки, 2007.
2. Александрова Н. А. Танец модерн: пособие для начинающих [Электронный ресурс] СПб. ; М. ; Краснодар : Лань : Планета музыки, 2007
3. Под ред. П.Н. Кызима и др. Акробатический рок-н-ролл: учебн.пособ. Харьков : Основа, 1999
4. Баркновиц С. Дыхание проявление жизни [Электронный ресурс] Париж : Издательство Грааля, 1996
5. Володина О.В. и др. Самоучитель клубных танцев Funk. Trans. Hous Ростов-на-Дону : Феникс, 2005.
6. Журавльова А.В. Теорія та методика викладання популярних танцювальних стилів: навч. посіб. Київ : КНУКІМ, 2017.
7. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії: метод. посібник Харків : ХДАК, 2009, 2014.
8. Колногузенко Б.М. и др. Сучасний танець та методика його викладання (конспект лекцій) Харків : Слово, 2015
9. Лиманська О. В. Основи композиції та постановки танцю: сучасна тема в хореографії: навч. посібник Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2014.
10. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец [Электронный ресурс] : История. Методика. Практика : [учеб. пособие] М. : ГИТИС, 2000.
11. Никитин В.Ю. Стречинг в профессиональном обучении хореографии [Электронный ресурс] М. : РАТИ, 2005
12. Печеранський І. та ін. Вступ до філософії танцю Київ : КНУКіМ, 2017
13. Полятков С.С. Основы современного танца Ростов н/Д : Феникс, 2006.
14. Уклад. О.О. Бігус та ін.. Сучасний танець. Основи теорії та практики Київ : Ліра – К, 2016
15. уклад. Даниленко Ю. В. Сучаснийтанець та методика його викладання [Электронныйресурс] : конспектлекційдисципліни, розділ "Contemporary dance" для студентів спец. 024 "Хореогр.", спеціалізація "Сучас. хореогр." Харків : ХДАК, 2018.
16. Уклад.: Шабаліна О. М., Макарова І. І. Сучасний танець та методика його викладання: програма та навч.-метод. матеріали Харків : ХДАК, 2017.
17. Фельденкрайз М. Искусство движения. Уроки мастера [Электронный ресурс] М. : Эксмо, 2003.
18. Шабаліна О.М. Пластичність. Мова. Тіло Харків : ХДАК, 2018
19. Шариков Д. І.Класифікація сучасної хореографії: напрями, стилі, види Київ : Вадим Карпенко, 2008.
20. Шереметьевская И. Танец на эстраде М. : Искусство, 1985
21. Шкурко Т. А. Танцевально-экспрессивный тренинг СПб. : Речь, 2003.

22. Шубарин В. А. Джазовый танец на эстраде : учеб. пособие СПб. : Лань ; М. ; Краснодар : Планета музыки, 2012.

Інші джерела

1. Конен В. К истории афро-американской музыки: история и современность / Конен В. – М. : Искусство, 1993.
2. Конен В. Третий пласт. Новые массовые жанры в музыке XX века/ Конен В. – М. : Искусство, 1994.
3. Королев О.К. Краткий энциклопедический словарь джаз, рок- и поп- музыки : термины и понятия / Королев О. К. – М. : Музыка. 2002.
4. Котельникова Е.Г. Биомеханика хореографических упражнений / Котельникова Е.Г. – Л., 1980. – 98 с.
5. КоцЯ.М. Организация произвольного движения /Я. М. Коц. – М. : Наука, 1975. – 248 с.
6. Кристофер Освальд, Стенли Баско «Стретчинг для всех . Простые упражнения на растяжку». – : М. : Изд-во «ЭКСМО». – 2004. – 192с.
7. Майнице В. Нидерландский театр танца / Виолетта Майнице // Муз. жизнь. – 1985. – № 19. – С. 6–7.
8. Майнице В. Балет XX века / Виолетта Майнице //Муз. жизнь. – 1987. – № 22.
9. Макарова Г. Возвращение Пины Бауш / Г. Макарова// Театр.жизнь. – 1990. – № 23. – С. 12.
10. Макарова О. Европа балетная: Танцуют ли в танцте-атре /ОльгаМакарова // Петербург. театр. журн. – 2003. – № 34. – С. 137–139.
11. МакароваИ.И. Современная хореография в высшем учебном заведении. Проблемы учебного процесса /108
12. И. И. Макарова // Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта (консенсус, партнерство, стандарти) в контексті Болонського процесу : матеріали наук.-практ. конф., 13–14 груд. 2005 р. / М-во культури і туризму України, Харків.держ. акад. культури. – Харків, 2005. – С. 193–194.
13. Макарова И. И. Стретчинг как эффективная часть тренировочного процесса / И. И. Макарова // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали наук. конф. молодих учених, 24–25 квіт. 2007 р. / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2007. – С. 184–185.
14. Макарова І. І. Термінологія сучасної хореографії / І. І. Макарова // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. Молодих учених, 22–23 квіт. 2010 р. / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури, Акад. мистецтв України,
15. Ін-т культурології. – Харків : ХДАК, 2010. – Ч. 2. – С. 34.
16. Макарова І. І. Вплив африканських танцювальних традицій на розвиток сучасної хореографічної культури // Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., 17–18 листоп. 2011 р. / М-во культури України, Луган. держ. ін-т культури і мистецтв. – Луганськ, 2011. – С. 41–43.
17. Макарова И. И. Специфика африканского танцевального искусства / И. И. Макарова // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 19–20 квіт. 2012 р. / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури, Акад. мистецтв України, Ін-т культурології, Упр. культури і туризму Харків. облдержадмін. – Харків, 2012. – С. 184–185.
18. СидороваА.А. Современный танец / А. А. Сидоров. – М. : Нервина, 1922. – 62 с.
19. Суриц Е. Пластический и ритмопластический танец: его жизнь в России /Е. Суриц // Сов. балет. – 1988. – № 6. – С. 47–49.
20. Федорова, Л.Н. Африканский танец : Обычаи, ритуалы, традиции / Л.Н. Федорова. – М. : Наука, 1986. – 128 с.
21. Чепалов О. І. Когнітивні аспекти хореографічної лексики / О. І. Чепалов // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури і мистецтв України, Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2004. – Вип. 14 : Мистецтвознавство. Філософія. – С. 109–126.

23. Чепалов О. Традиції «виразного танцю» у творчості балетмейстерів Німеччини ХХ століття / Олександр Чепалов Київ. музикознавство : зб. ст. / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, Київ. держ. вище муз. уч-ще ім. Р. М. Глієра. – Київ, 2004. – Вип. 15 : Культурологія та мистецтвознавство. – С. 64–75.
24. Чепалов О. І. Хореографічні засади дослідження танцю (за методикою лабанівського центру) / Олександр Чепалов // Культура України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. – Х., 2004. – Вип. 15: Мистецтвознавство. – С. 161–170.
25. Шабаліна О. М. Актуальні проблеми створення термінології хореографічної лексики сучасного танцю / О. М. Шабаліна // Мистецька освіта в Україні: традиції, сучасність, перспективи : зб. тез за матеріалами ІІІ всеукр. наук.-практ. конф. – Луганськ, 2005. – С. 284–286.
26. Шабаліна О. М. Дзадсонівська «революція танцю» та пластичні інновації Триші Браун / О. М. Шабаліна // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2007. – Вип. 17. – С. 235–239.
27. Шабаліна О. М. Діалог через океан: трансакції в американському і європейському варіантах постмодерністського пошуку балетмейстерів-жінок / О. М. Шабаліна // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2010. – Вип. 30. – С. 173–183.
28. Шабаліна О.М. Марта Грехем– руйнівниця стереотипів / О. М. Шабаліна // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали наук. конф. молодих учених, 24-25 квіт. 2007 р. / м-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2007. – С. 192–193.
29. Шабаліна О. М. Тілесність як фактор гендерної історії і засіб самовисловлення особистості / О. М. Шабаліна // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2010. – Вип. 31. – С. 167–178.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
4. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki>

Навчальне видання

СУЧАСНИЙ ТАНЕЦЬ
Програма та навчально-методичні матеріали
освітньої програми БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ

галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія
факультету Хореографічного мистецтва

Укладач
О. Г. Дробиш

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерна верстка О. Г. Дробиш